

ДЕРЖАВНИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ У КОРОЛІВСТВІ ДАНІЯ

(представлено к.ф.н. доц. Яцик І.С.)

Данія (*Danmark*), офіційна назва **Королівство Данія** (*Kongeriget Danmark*) – скандинавська країна у Північній Європі. Королівство Данія є суверенною державою. До її складу входять дві автономні установчі землі: Фарерські острови та найбільший у світі острів Гренландія. Данія займає територію площею 43 094 км², і має населення 5 668 743 чол. (квітень 2015) [4].

Країна складається з півострова Ютландія, архіпелагу, і 443 островів 70 з яких є населеними [1]. Вона посідає дуже високі місця у низці рейтингів, як то якості життя, здоров'я, освіти, захисту громадських прав та свобод, конкурентоспроможності, демократії, рівності, процвітання, та людського розвитку [5].

Данія у дослідженнях рівня щастя оцінюється як одна із найщасливіших країн у світі. Вона посідає перше місце у рейтингу соціальної мобільності. Займає одну із провідних позицій за найкращими показниками рівності доходів. Данія має один із найвищих податків на індивідуальний дохід. Номінальний ВВП на душу населення є одним із найбільших у світі [6].

Данія – країна з високорозвинутою економікою: індустрією, агрокультурою, транспортом, сферою обслуговування. Пріоритетною є фіскальна автономія. Місцеві податки є головними у доходах місцевих бюджетів. У Данії шляхом місцевих податків формується 51% комунальних доходів. Самостійність місцевих бюджетів спирається на власну податкову базу.

У Данії – безкоштовне медичне страхування для всіх резидентів. Країна справді піклується про своїх громадян. Наприклад, в Данії багато інвалідів, і держава їх утримує своїм коштом. У фінансуванні охорони здоров'я пріоритетне значення мають кошти державного та місцевих бюджетів. Лише стоматологія є платною для резидентів починаючи з 18 річного віку. 4/5 населення країни отримують безкоштовну первинну медичну допомогу. Усі громадяни мають безкоштовне лікування у державних лікарнях.

Державне управління складається з трьох незалежних адміністративних рівнів:

- національний (державний);
- регіональні (5 регіонів);
- місцеві (муніципалітети).

Зарплата та інші умови працевлаштування державних службовців визначаються угодою між міністром фінансів та центральними організаціями.

Для вступу на державну службу в Данії особа повинна досягти 20 річного віку [3, с. 105].

Публічна служба у Данії побудована за принципом кар'єрної моделі. Вона базується на принципі специфічності публічної адміністрації. Кар'єрна модель повинна мати персонал, який наділений особливими можливостями. Державний службовець присвячує все своє професійне життя у державному органі. Кар'єрний потенціал реалізується за допомогою ієрархічності структури посад

відповідно чинного механізму просування по службі. Вона полягає у тому, щоб державний службовець мав змогу піднятися з нижчого рівня на найвищий.

У кожній системі посад існують горизонтальні та вертикальні поділи. Вони враховують різноманітність професій у державній адміністрації. У Данії реформи базувалися на «Новому баченні державного сектору» (1993 р.).

Для забезпечення об'єктивної атестаційної процедури створюються спеціальні комісії. До комісії входять: керівник установи, безпосередній керівник чиновників, представник кадрової служби, профспілок, колеги по роботі. Професійне навчання державних службовців регулюється Законом про державну службу у Данії. У 1998 р. було прийнято Консолідований акт про рівне ставлення до чоловіків і жінок щодо працевлаштування, надання декретної відпустки та інших соціальних гарантій. У ньому наголошується на необхідності збалансованого представництва жінок і чоловіків у керівних органах країни [3, с. 54-89].

Данія активно застосовує англосаксонський підхід. Базова юридична освіта є домінантною в загальній системі підготовки державних службовців. Чиновники, що одержали професійну підготовку за англосаксонським методом, мають традиційно сильно підготовку у правовій сфері й на даний момент часу. Ефективність роботи державних службовців пов'язана із розвитком міждисциплінарного підходу. Він орієнтований на розвиток системного мислення, уміння працювати в команді, самостійності та ініціативності [1, с. 30-32].

Державне управління включає органи влади та установи. Їхньою основною функцією є виробництво неринкових (державних) послуг для колективного споживання та або перерозподіл соціальних доходів та багатства.

Найважливішим джерелом доходів державних органів є обов'язкові внески, що впливають із податків та зборів. Основний принцип данської системи полягає у тому, що державна служба повинна бути нейтральною у своїх порадах та допомозі уряду. Вимога нейтральності означає, що державний службовець не повинен проявляти особисту думку стосовно політики та впливати на рішення міністрів. При цьому мати об'єктивну думку та вірно забезпечити реалізацію політики міністра [3, с. 43].

Список використаної літератури:

1. *Держава та регіони. – Сер. «Державне управління». – 2006. – № 4. – С. 70-75.*
2. *Заїка О.В. Підготовка кадрів державної служби: зарубіжний досвід/ О.В. Заїка//*
3. *Тимошук В. П. Публічна служба. Зарубіжний досвід та пропозиції для України / В. П. Тимошук, А. М. Школик. – Київ: Конус-Ю, 2007. – 735 с.*
4. *Dave Serchuk. Happy Country=Social Mobility? Forbes. [Електронний ресурс]. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.forbes.com/#6f6e41022254>*
5. *Denmark Area – Geography – IndexMundi. [Електронний ресурс] – 2012.– Режим доступу до ресурсу: <https://www.indexmundi.com/denmark/area.html>*
6. *Denmark Country Profile: Human Development Indicators . United Nations Development Programme. [Електронний ресурс]. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://hdrstats.undp.org/en/countries/profiles/DNK.html>.*

ДАНЮК Вікторія Миколаївна – студентка 1 курсу Житомирського державного технологічного університету, спеціальність «Публічне управління та адміністрування».